

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ
ΠΟΥ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΤΡΙΤΗ 10 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2024 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αριστοτέλης, Προτρεπτικός πρὸς Θεμίσωνα, αποσπάσματα 8-9

Τὰ ὑποκείμενα πρὸς τὸν βίον ἡμῖν, οἷον τὸ σῶμα καὶ τὰ περὶ τὸ σῶμα, καθάπερ ὄργανά τινα ὑπόκειται, τούτων δ' ἐπικίνδυνός ἐστιν ἡ χρῆσις, καὶ πλέον θάτερον ἀπεργάζεται τοῖς μὴ δεόντως αὐτοῖς χρωμένοις. Δεῖ τοίνυν ὀρέγεσθαι τῆς ἐπιστήμης κτᾶσθαί τε αὐτὴν καὶ χρῆσθαι αὐτῇ προσηκόντως, δι' ἧς πάντα ταῦτα εὖ θησόμεθα. Φιλοσοφητέον ἄρα ἡμῖν, εἰ μέλλομεν ὀρθῶς πολιτεύσεσθαι καὶ τὸν ἑαυτῶν βίον διάξειν ὠφελίμως.

Ἔτι τοίνυν ἄλλαι μὲν εἰσιν αἱ ποιοῦσαι ἕκαστον τῶν ἐν τῷ βίῳ βίῳ πλεονεκτημάτων ἐπιστήμαι, ἄλλαι δὲ αἱ χρώμεναι ταύταις, καὶ ἄλλαι μὲν αἱ ὑπηρετοῦσαι, ἕτεραι δὲ αἱ ἐπιτάττουσαι, ἐν αἷς ἐστὶν ὡς ἂν ἡγεμονικωτέραις ὑπαρχούσαις τὸ κυρίως ὄν ἀγαθόν. Εἰ τοίνυν μόνη ἡ τοῦ κρίνειν ἔχουσα τὴν ὀρθότητα καὶ ἡ τῷ λόγῳ χρωμένη καὶ ἡ τὸ ὅλον ἀγαθὸν θεωροῦσα, ἣτις ἐστὶ φιλοσοφία, χρῆσθαι πᾶσι καὶ ἐπιτάττειν κατὰ φύσιν δύναται, φιλοσοφητέον ἐκ παντὸς τρόπου, ὡς μόνης φιλοσοφίας τὴν ὀρθὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀναμάρτητον ἐπιτακτικὴν φρόνησιν ἐν ἑαυτῇ περιεχούσης.

A1.α. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη:

1. Η χρήση των οργάνων του σώματος είναι πάντα ασφαλής.
2. Πρέπει να φιλοσοφούμε για να είμαστε καλοί πολίτες.
3. Η φιλοσοφία θεωρεί το αγαθό στην ολότητά του.

(μονάδες 6)

- β. 1. «δι' ἧς»:** Σε ποια λέξη του αρχαίου κειμένου αναφέρεται η αντωνυμία;
2. «ταύταις»: Σε ποια λέξη του αρχαίου κειμένου αναφέρεται η αντωνυμία;

(μονάδες 4)

Μονάδες 10

- B1.** Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της φιλοσοφίας που την καθιστούν ανώτερη από τις άλλες επιστήμες σύμφωνα με τη δεύτερη παράγραφο του διδαγμένου κειμένου («**Εἰ τοίνυν ... περιεχούσης**»);

Μονάδες 10

B2. ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Στο παρακάτω κείμενο παρουσιάζεται συνοπτικά η φύση και ο ρόλος της φιλοσοφίας στη ζωή του ανθρώπου.

Ἄν τὴν πάρουμε στὴν ἀρχικὴ τῆς μορφῆς, ἡ φιλοσοφία εἶναι κάτι πολὺ ἀπλό, κάτι πολὺ κοντὰ στὸν ἄνθρωπο. Ἀναβλίζει ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη φύση καὶ πάει νὰ θεραπεύσει μιὰν ἀπὸ τὶς πιὸ ἀπλές, πιὸ ἐπιταχτικὲς ἀνάγκες τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ φιλοσοφία στὴν ἀρχικὴ αὐτὴ μορφῆς εἶναι κάτι ἀπαραίτητο στὴ ζωὴ μας, μιὰ ἀνάγκη φυσιολογικὴ μποροῦμε νὰ ποῦμε. Γεννήθηκε ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τοῦ ἀνθρώπου νὰ βάλει τάξη στὸν κόσμο ὅπου ζεῖ, νὰ καταλάβει τὴ φύση καὶ τὴ δύναμη αὐτῶν ποὺ τὸν τριγυρίζουν, γιὰ ν' ἀποχτήσῃ σταθερὴ βάση στὴ ζωὴ καὶ στὴ δράση του.

Χ. Θεοδωρίδης (1982), Εἰσαγωγή στη Φιλοσοφία (δευτέρα ἔκδοση), Αθήνα: Βιβλιοπωλεῖον τῆς Ἑστίας, σελ. 1

(Διατηρήθηκε ἡ ὀρθογραφία τοῦ κειμένου)

Για ποίους λόγους αξίζει νὰ φιλοσοφούμε σύμφωνα με τὴν πρώτη παράγραφο («**Τὰ ὑποκείμενα ... ὠφελίμως**») τοῦ διδαγμένου κειμένου καὶ τὸ παράλληλο κείμενο;

Μονάδες 10

- B3.** Να γράψετε στο τετράδιό σας τὸν ἀριθμὸ που ἀντιστοιχεῖ σε καθεμιὰ ἀπὸ τὶς παρακάτω περιόδους λόγου καὶ δίπλα σε αὐτὸν τὴ λέξη «**Σωστό**», ἀν εἶναι σωστὴ, ἢ τὴ λέξη «**Λάθος**», ἀν εἶναι λανθασμένη:

- 1.** Ὄταν ὁ Πλάτων ἀπουσίαζε στὸ πρῶτο ταξίδι του στὴ Σικελία, ἔφτασε στὴν Αθήνα ὁ Ἀριστοτέλης γιὰ νὰ σπουδάσει στὴν Ἀκαδημία.

2. Ο Αριστοτέλης είχε ψυχοσύνθεση σχεδόν απόλυτα θετική και επιστημονική.
3. Ο Αριστοτέλης ήρθε αντιμέτωπος με πολλούς συναδέλφους του στην Ακαδημία αλλά συμφωνούσε απόλυτα με τις απόψεις του Πλάτωνα.
4. Κατά τον Αριστοτέλη, η ευδαιμονία είναι ενέργεια της ψυχής, η οποία συμφωνεί με τους κανόνες της τέλει αρετής.
5. Ο Αριστοτέλης, μαθητής του Πλάτωνα, υπήρξε διάδοχός του στη διεύθυνση της Ακαδημίας.

Μονάδες 10

B4. Για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις να γράψετε μια ετυμολογικά συγγενή από το διδαγμένο κείμενο:

κοινόχρηστα, όρεξη, απόκτημα, διαθήκη, άξιος

Μονάδες 10

Γ. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Πρὸς Αἰσχίνην τὸν Σωκρατικὸν χρέως, Απόσπασμα 1, 1-2
(ed. Thalheim, Bibliotheca Teubneriana, 1913)

Στον συγκεκριμένο δικανικό λόγο του Λυσία ο ομιλητής κατηγορεί τον μαθητή του Σωκράτη, Αισχίνη, ότι δεν του επέστρεψε ποτέ τα χρήματα τα οποία δανείστηκε.

Οὐκ ἂν ποτ' ᾤηθην, <ᾧ> ἄνδρες δικασταί, Αἰσχίνην τολμῆσαι οὕτως **αἰσχρὰν** δίκην δικάσασθαι, νομίζω δ' οὐκ ἂν **ῥαδίως** αὐτὸν ἑτέραν ταύτης συκοφαντωδεστέραν ἐξευρεῖν. Οὗτος γάρ, ᾧ ἄνδρες δικασταί, ὀφείλων **ἀργύριον** ἐπὶ τρισὶ δραχμαῖς Σωσινόμῳ τῷ τραπεζίτῃ καὶ Ἀριστογείτονι **προσελθὼν** πρὸς ἐμὲ ἔδεῖτο μὴ περιιδεῖν αὐτὸν **διὰ τοὺς τόκους** ἐκ τῶν ὄντων ἐκπεσόντα. «κατασκευάζομαι δ'» ἔφη «τέχνην μυρεψικὴν¹ **ἀφορμῆς**² δὲ δέομαι, καὶ οἴσω δέ σοι ἐννέ' ὀβολοὺς τῆς μνᾶς τόκους.» πεισθεὶς δ' ὑπ' αὐτοῦ **τοιαῦτα** λέγοντος καὶ ἅμα οἰόμενος τοῦτον [Αἰσχίνην] Σωκράτους γεγονότα μαθητὴν καὶ **περὶ δικαιοσύνης** καὶ ἀρετῆς πολλοὺς καὶ σεμνοὺς λέγοντα λόγους οὐκ ἂν **ποτε** ἐπιχειρῆσαι οὐδὲ τολμῆσαι ἅπερ οἱ πονηρότατοι καὶ ἀδικώτατοι ἄνθρωποι ἐπιχειροῦσι **πράττειν**.

¹ **μυρεψικὴν**: αρωματοποιία, ² **ἀφορμῆς**: αρχικό κεφάλαιο

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του παρακάτω αποσπάσματος: «**Οὐκ ἄν ποτ' ᾤηθην ... τῆς μνᾶς τόκους.**».

Μονάδες 20

Γ2. Για ποιους λόγους ανταποκρίθηκε θετικά ο ομιλητής στο αίτημα του Αισχίνης;

Μονάδες 10

Γ3. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί σε κάθε τύπο της **Στήλης Α** και δίπλα το γράμμα της **Στήλης Β** που αντιστοιχεί στην ορθή γραμματική του αναγνώριση.

Στήλη Α	Στήλη Β
1. ἄνδρες (1 ^ο του κειμένου)	α. α' ενικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής
2. δικασταί (1 ^ο του κειμένου)	β. αιτιατική ενικού α' προσώπου προσωπικής αντωνυμίας
3. δίκην	γ. αιτιατική ενικού θηλυκού ουσιαστικού α' κλίσης
4. νομίζω	δ. ονομαστική ενικού αρσενικού δεικτικής αντωνυμίας
5. Οὗτος	ε. κλητική πληθυντικού αρσενικού ουσιαστικού α' κλίσης
6. ἐμὲ	στ. απαρέμφατο ενεστώτα ενεργητικής φωνής
7. λέγοντος	ζ. κλητική πληθυντικού αρσενικού ουσιαστικού γ' κλίσης
8. ἀρετῆς	η. γενική ενικού θηλυκού ουσιαστικού α' κλίσης
9. οἱ πονηρότατοι	θ. γενική ενικού αρσενικού μετοχής ενεστώτα
10. πράττειν	ι. ονομαστική πληθυντικού αρσενικού υπερθετικού βαθμού επιθέτου β' κλίσης

Μονάδες 10

Γ4. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τους όρους που εμφανίζονται στο αδίδακτο κείμενο με έντονα γράμματα:

αἰσχρὰν, ῥαδίως, ἀργύριον, προσελθὼν, διὰ τοὺς τόκους, ἀφορμῆς, τοιαῦτα, περὶ δικαιοσύνης, ποτε, πράττειν.

Μονάδες 10

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά σας στοιχεία. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση.** Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 17.00

**ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ.
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**